

SENDİKA

15 Ocak 1967

Yıl: 1, Sayı: 11

Fiatı: 25 Krş.

15 GÜNDE BİR ÇIKAR FİKİR VE SANAT GAZETESİ

Başyazı

Kim
Kimden
Yana?

ÖMER TAŞDEMİR

Tarihin ilk çağların-
dan zamanımıza ka-
dar gelen beşeri mü-
nasebetler ve devletlerin
birbirleri ile olan ilişkileri
incelenecek olursa görülür
ki, daima kuvvetli olan
haklı olmuştur.

İşte: İnsan hakları be-
yannamesi ile bütün insan-
lar için koruyucu melek
durumunda görülmek is-
teyen Fransızlar; yıllar yı-
lı hürriyetlerini almak için
uğraşan Cezayir'e kan kus-
turmuş, milyonlarca ma-
sum insanı hiç acımadan
öldürmüş ve haklı oldu-
ğunu söylemiştir.

Yine bütün dünyada
sülh ve hürriyet havarisi
postuna bürünen Ameri-
ka; hürriyet isteyen Viet-
nam halkını yok etmek i-
çin bütün gücünü sefer
ber etmiş, mitralyöz ve
bomba ateşleri ile orayı
bir vahşet haline koymuş-
ken haklı olduğunu ilân
etmiş. Yine Amerikann
sömürücülüğünü yeren
Rusya; Macar halkını tank
ların altında cayır cayır
ezerken kendini haklı bul-
muştur. Kuvvetliler bu
vahşet anında bütün dost-
luk ve yakınlık teraneleri-
ni unutturmuşlardır.

Demek ki bir milletin
kendinden başka dostu o-
lamaz, kendisini ancak
kendisi kurtarır.

Devletlere teşmil ettiği-
miz bu kurtarma ve dost-
luk anlayışı bir milletin
içinde bulunan sınıflar i-
çin de aynıdır. Her sınıfın
dostu ancak kendi sınıfı
dır. Kuvvetli oldukları za-
man haklı olurlar ve ken-
dilerini ancak kendileri
kurtarabilirler. Bir işçi sı-
nıfının veya köylülerin
dostları ve koruyucuları
hiç bir zaman ağalar veya
kapitalistler olamaz, olur
diyen yalan söyler. Çünkü
bu hal eşyanın tabiatına
aykırı olur.

Onun için işçi ve köylü
sınıfının kurtulması, e-
meklerinin değerlerini al-
maları ancak birleşmeleri-
ne bağlıdır ki bu da, eği-

(Sonu S. 4 de)

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Disk) Kuruluyor

Yayınlanan Bildiride Türk-İş Suçlandı

“Türk-İş Amerikan Hükümetinin Para Yardımı ile Ayakta Durmaktadır
Türk-İş, İç ve Dış Sömürücüler Doğrultusunda Yürümektedir.”

Bir süredir kurulmasına
çalışılan Devrimci İşçi Sen-
dikaları Konfederasyonu
(DİSK) için geçen hafta ya-
pılan toplantıya 17 sendika
başkanı katılmıştır.

Lâstik-İş Sendikasında
Ankara Milletvekili Rıza
Kuas'ın başkanlığında yapı-
lan toplantıda sendika baş-
kanları Türk-İş'i ağır bir
dille suçlayarak, «Devamlı
iktidarda kalmak çabası
gösteren Türk-İş yönetici-
leri işçi meselelerinde takın-
dıkları tavırlarla işçiler ara-
sına girmiş işveren temsilci-
si durumunda hareket et-
mektedir» demişlerdir.

Sendika Başkanları, top-
lantıda, Türk-İş'in Ameri-
ka'dan aldığı paralar konu-
sunda ellerinde büyük dö-
kümanlar bulunduğunu da
açıklamışlardır.

Devrimci İşçi Sendikaları
Konfederasyonunun kuru-
luşu için yapılan toplantı-
nın ilk gününde gündem ka-
bul edilmiş ve çalışmalara
başlanmıştır. Toplantıya a-
şağıdaki sendikaların tem-

silcileri katılmışlardır:

Ankara Basın-İş adına
Ayhan Yetkiner, İstanbul
Kimya-İş adına İbrahim
Güzelce, Türkiye Besin-İş
adına Tekirdağ Milletvekili
Kemal Nebioğlu, Lâstik-İş
adına Ankara Milletvekili
Rıza Kuas, Türkiye Kimya
-İş adına Nejat Akbay,
Türkiye Maden-İş adına
Alpdündar, Yapı İşçileri
Sendikası adına Tahir Öz-
türk, Bank-İş adına Nus-
ret Önsüer, Petkim-İş adı-
na Mehmet Kılınc, Türkiye
Pancar-İş adına Cevat
Gümrükçü, Türkiye Genel
-İş adına Cemal Akın, İ-
stanbul Tekstil adına Rıza
Güven, Topraksu Köy-İş
adına Tuncer Kocamanoglu
ile Türkiye Yapı-İş ve
Türkiye Maden-İş Sendika-
sı başkanları.

Toplantıya katılan sendi-
kalarından sekizi Türk-İş ü-
yesidir ve bir süre sonra
kurulacak olan Konfederas-
yonun Türkiye'de sendikala-
ra kayıtlı 700 bin işçiden
150 binini kapsamaktadır.

İKİ DÖRT BİR SIFIR

NURİ KARA

Kanunlaşmasından uzun bir süre geçtikten sonra tüzüğü de-
çıkartılarak yürürlüğe giren 440 sayılı «İktisadi devlet te-
şekkülleriyle müesseseleri ve iştirakleri hakkında» ki kanun, çalışan
sınıfa, çalıştıran sınıf ve çalıştıran sınıfın, çalışan sınıf içinden satın
aldığı kişiler tarafından daima ters yönden işlenmiş ve ortam o hale
getirilmiştir ki; çalışanlar bu kanunu yalnız müesseselerin senelik
kârlarından bir kısmını işçiyeye ikramiye olarak veren bir kanun an-
lamında almışlardır. Çeşitli konuşma ve tartışmalarda «440 sayılı
kanunun ikramiyesi, fabrikanın kârından alınacak ikramiye» gibi
lafslar almış yürümüşdür. Oysa ki 440 sayılı kanun işçiyeye yalnız se-
nede bilmem şu kadar ikramiye, yok şu kadar temettü değil; aslında
çalışan sınıfa da çalıştıranla beraber yönetime (idareye) iştirak hak-
kını da vermektedir. Dünyanın bir çok ileri milletlerinde dahi bu-
lunmayan bu kanunun 8. maddesinin bir paragrafı aynen şöyledir.

«Sanayi, tarım ve ulaştırma alanlarında çalışan teşekküllerden
geniş ölçüde işçi çalıştıranların yönetim kurullarında bir işçi üye
bulunur. Yönetim kurulunda işçi üye bulunacak teşekkül, teşekkül-
lün özel kanununda belirtilir, işçi üye, bu göreve devam ettiği süre-
ce, ücretsiz izinli sayılır. İşçi üyenin seçim şekli tüzükte gösterilir.»

Bu hükme göre çalışanlar arasından seçilen bir arkadaşımız yö-
netim kurulu (Müdürler kurulu) üyesi olacak ve kuruldan, sınıfının
aleyhinde herhangi bir karar çıkartılmayacağı gibi, kârlılık ve ve-
rimliliğin artırılması için çalışanların fikir ve tekliflerini de, çalıştı-
ranların fikir ve teklifleriyle aynı masada bir araya getirebilecektir.

Yani basit bir misalle izah etmek istersek; vazife evi yapılması
için karar alınırken beher dairesi 150 şer bin liraya mal olan küba-
na apartmanlarını değil, beher dairesi 30 ar bin liradan 320 daireli
100 evler tipi bitişik nizam ev yapılması için ısrar edebilirdi. Demiri
sırtında taşıyanların hamal, telefonda konuşanların adam olduğu
Karabük'te devletçiliğin dejenere edilerek meydana gelen organizas-
yon bozukluğu yüzünden her sene devletçiliğin aleyhinde (Bu fab-
rika özel teşebbüslerin eline geçse böyle vurgun vuramayacağı bil-
meyecek kadar cahil) bir kaç milyon yetiştirilmesine mani olacak
organizasyon yapılması, mevcut organizasyonun islâh edilmesi gibi
teklifler getirebilirdi.

Son çıkan tüzüğe göre, Etibank, Sümerbank, T.H.Y. Denizyol-
ları, D.D.Y., E.K.İ. ve Ereğli Demir Çelik fabrikası yönetim ku-
rullarına birer işçi temsilcisi seçilmiş ve vazifelerine başlamışlardır.

Sabit sermayesi 5 milyar liraya yaklaşan Türkiye Demir ve çel-
lik işletmelerinde ise böyle bir şey tüzük hazırlayıcılar tarafından
lüzum görülmemiştir.

Bunun çeşitli nedenleri arasında Karabük işçisinin sınıf bilin-
ine varamadığı ve tüzük muvacebesinde yönetim kuruluna işçi tem-
silcisi seçmek hakkının Türkiye Maden-İş sendikasında olmasın-
da aramak lazımdır.

«Türk işçisinin yalnız paraya aklı erer, işinin ve sınıfının onu-
runu düşünmez» diye besaplıyanlar aldandıklarını kısa zamanda an-
layacaklardır.

Büyüklik Kompleksi

● ASLINDA GERÇEK İŞÇİ SENDİKALARININ
GÖREVİ İŞÇİLERİ BİLİNÇLİ BİR ŞEKİLDE
YETİŞTİRMEK OLDUĞU KADAR, İŞVERENLE-
RE DE İSTİHSALDE EMEĞİN DEĞERİNİ KA-
BUL ETTİRMEK, ELELE VEREREK ÇOK ÇALIŞ-
MAK VE BERBERCE ÇOK KAZANMAYI SAĞ-
LAMAKTIR ●

MİTHAT YABAN

Toplu sözleşmelerin ikinci
dönemlerinde de işverenle-
rin, kendilerini hâlâ büyük-
lük kompleksinden kurtara-
mayarak, istihsalde serma-
ye kadar lüzumlu olan eme-
ği, önemsemeyerek hiçe say-
dıkları, tüzütle görülme-
tedir.

Bu kompleksin özel sek-
törde başka, devlet sektö-
ründe ise başka etkenler-
den ileri geldiğinden, özel
sektör ve devlet sektörü a-
çısından incelemek gerek-
mektedir.

Söyleki: Özel sektördeki

bir çok işveren (patron) lar
emek olmadan istihsalde
sermayenin bir işe yarama-
yacağı, emekle sermayenin,
aynı anda acı çeken aynı
anda mutluluk duyan birer
ikiz kardeş olduğu ve hattâ
birbirlerinden ayrılmasına
imkân olmayan yapışık ikiz-
ler bulunduğu bilincine va-
ramamalarından ileri gel-
mektedir.

Bu bilince varamayarak,
sermayesinin her şey oldu-
ğu inancındaki işverenler;
yanında çalışan emek sahi-

(Sonu S. 4 de)

TÜRK EDEBİYATI 1967
Ünlü eleştirmenlerimizden biri olan Memet Fuat; 1966 yılında, dergilerde yayımlanan yeni Türk edebiyatının en güzel örneklerini seçerek bir antolojide toplamış kitap 288 sayfa fiyatı 10 liradır. İsteme yeri: De Yayınevi, Ankara Cad. Vilyet han, kat: 2 No: 13-14 Çağaloğlu - İstanbul

Üç yıldanberi yeni dergiyi yöneten Memet Fuat'ı Türk edebiyatını izleyenlerin hepsi yakından tanıır. Memet Fuat, gerçeklere saygısı olan tanınmış eleştirmenlerimizin en ünlülerinden biridir. İyiyi, güzeli, gerçeği sezme gücüne inandığımız sayın yazar bu antoloji ile yargı gücünü bir kez daha ortaya koymuş oluyor. Aydınlarımızın seve seve okuyacağını sandığımız bu antolojinin işçi çevrelerinde de okunmasının yararlı olacağı kanısındayız. Türk edebiyatı 1967 adlı bu antolojiyi okuyan işçiler; aydınlarla işçiler arasında sanatçılarımızın bir köprü kurduğunu yani yalnız olma dıklarını, sanatçılarımızın işçi hareketlerine katıldıklarını görecekler, âdetâ gözleri yaşaracaktır...

Kitabın içinde bir Fazıl Hüsnü Dağlarca varki, dağ gibi kocaman... Dağlarca'nın «Çorundan yürüyen güc» adlı şiiri işçilerin kişilik sahibi olduğunu şiir sanatı yoluyla, herkese kabul ettiriyor. Her işçi bu şiiri okumalı, kendisine kazandırmalı ve yaptığı haklı savaşında yalnız olmadığını görmelidir. Bu kitabın içinde bir Vedat Günyol var ki, gerçekler ışıl ışıl ediyor yazılarında... Günyol, «Burjuvalık özentisi üstüne» adlı yazısı ile, ülkemizin gerçeklerini, herkesin ilğine ve kanına geçiriyor âdetâ ve halka avaz avaz uyanmasını haykırıyor... Bu çok güçlü, çok gerçek olan yazı, her Türk evinde, adamakıllı anlaşılınca kadar okunmalıdır. Bu yazının tümünü okuyanların çoğunluğu haklı olduğumuzu kabul edeceklerdir. «Burjuvalık özentisi üstüne» adlı yazının bir kısmını okutmak istiyoruz size:

[Atatürk Cumhuriyetini kurarken, onu sınıfsız bir toplum düzenine oturtmayı düşünmüştü. Bu, eski yönetimin ağalı paşalı şeyhli düzenine paydos demektir. Büyük çoğunluğun, yani, eliyle koluyla, alın teriyle, kanıyla canıyla koca bir sal tanatla onun payanda direği ağaları paşaları yüzlerce yıl beslemiş, ama kendisi aç, yoksul ve eğitimsiz bırakılmış Türk halkının, Türk köylüsünün insan gibi yaşama hakkını ön plana alma isteğiydi bu. Atatürk, iç ve dış sömürücülerden temizlenmiş yurdumuzun kalkınmasını, bir burjuvazi kurarak gerçekleştirme yolunu hiçbir zaman düşünmemişti. Çünkü, Türkiye devrimci atımlarla kalkır

YARARLI YAYINLAR

YILDIZ OSMANOĞLU

nabilirdi ancak. Oysa burjuvazi, bütün dünyada devrimci niteliğini çoktan yitirmiş, statükocu bir sınıf olmuştur. Orta çağda derebeyliği yıkan, on sekizinci yüz yılda Büyük Fransız devrimini yapan burjuvazi tarihe karışmıştı. Gorki'nin küçük burjuvazi için söylediği şu söz burjuvazi kafasını bütün gerçekliği ile ortaya koymaktadır: «Küçük burjuvanın tek dileği: Beni rahat bırakınlar» Burjuvazi için rahatlık, kurulu düzenin sürüp gitmesindedir. O kurulu düzen, burjuvadan başkası için çekilmez, haksızlıklarla dolu bir düzen olabilir. Ama umurunda değildir onun. Yeter ki, kendi rahatı kaçmasın.

Buna rağmen, yakın bir geçmişte, demokrasi denemesiyle birlikte, Türkiye'yi yeni bir burjuvazi eliyle kalkındırma çabasına girişmiştir. Türkiye'yi sömürülen — sömürülen, ayrıcalıklı — ayrıcalıksız ikiliğinden kurtarmayı düşünen Atatürk'e bir tepki niteliğini taşıyan bu eğilim, devlet eliyle bir takım zenginler yaratmaktan öteye geçemedi. Ortaya, bir burjuvazi sınıfı değil, gerçek burjuvazinin niteliklerinden yoksun, bilgisiz, sorumsuz bir paralı azınlık çıkmıştır. Para gücünden başka hiç bir şey dayanamayan bu azınlığın Türkiye'yi nereye götürdüğünü görüyoruz.

Nicolas Berdiaeff'e göre, metafizik anlamda burjuvazi: «Gözle görülebilen ve elle tutulabilen nesnelere dünyasına inanan ve bu dünyada değişmez ve güvenli bir yer (Devamı Sayfa 4 de)

TARİHE SESLENİYORUZ

Mehmet EMİRALIOĞLU

Yurdumuzu bağımsızlığa, ulusumuzu egemenliğe kavuşturan; devrimleri yaparak bize uygarlık yolunu açan

ATATÜRK'e BAĞLIYIZ

Devrimci, layık, sosyal ve cumhuriyetçi eğitim ilke ve düzenini getiren

MUSTAFA NECATİ, VASIF ÇINAR ve REŞİT GALİP'i

saygıyla anıyoruz.

Köylüyü, köylüye eğittirecek şekilde, Köy Eğitimcileri Kursunu açan, eski Millî Eğitim Bakanlarımızdan

SAFFET ARIKAN

ile müsteşarlarımızdan

NAFİ ATUF KANSU, İHSAN SUNGU

ve

RÜŞTÜ UZEL'e

şükran borçluyuz.

Köy eğitimini örgüte, plana ve programa ilk defa bağlatıp, gidilecek doğru yolu gösteren, köy çocuklarına okuma olanakları hazırlayarak ağa ve esnaf boyunduruğundan kurtaran

HASAN ALİ YÜCEL'i

Ve Köy Eğitiminin amacını, örgütünü, program, yöntem ve yönetimini bilimsel ve teknik yönden düzenleyip geliştiren

İSMAİL HAKKI TONGUÇ'u

inanarak, bilerek ve severek, devamlı ve bilinçli olarak

İZLİYORUZ

Eğitmen kurslarını ve YÜKSEK KÖY ENSTİTÜSÜ'nü kapattığı, Köy Enstitülerindeki gelişimi durdurduğu için Reşat Şemsettin Sirer'i;

Eğitmen tasfiyelerini başlattığı Köy Enstitülerini hasımlarının elinde bıraktığı için Tahsin Banğuoğlu'nu,

Köy Enstitülerini kapattığı, Eğitimcileri gerici güçlere hırpalattığı, öğretmenleri tedirgin ettiği ve «Türk çocuğunu Eğitim belâsından kurtaracağım.» diyerek eğitimcileri horladığı ve Eğitime Partizanlık getirdiği için Hemsinli Mehmet Tefvik İleri ile Müsteşarı Reşat Tardu'yu,

Köy Eğitimcilerini demirci göstererek döğürdüğü, kömürcü deyip karaladığı için Şevket Raşit Hatipoğlu'nu,

Devrimcileri ve toplumcu eğitimcileri ve tüm Atatürkçüleri oyalayıp avuttukları için de Dr. İbrahim Öktem'i ve M. Nuri Kodamanoğlu'nu hiç

UNUTMUYORUZ

Köy Eğitimcilerinin 30 yıldır memlekete bedava verdikleri emeğin karşılığını ve EĞİTMENLİĞİN GELİŞTİRİLEREK DEVAM ETTİRİLMESİNİ DE İSTİYORUZ.

REST

Sürülmekse sürülmek
Ekmeğinden edilmekse edilmek
Dövülmekse dövülmek
Öldürülmekse öldürülmek
Daha ötesi var mı bunun
Çekiyorum restimi

Düşünen kafam
Yazan kalemim
İnsanlık onurum
Köylü oluşuma güven
Atatürk'e bağlılık
Bilime olan sonsuz saygımla
Daha başka dayanağı var mı bunun
Çekiyorum restimi

Köylüme anlatmak için
Bunca emeklerine karşın
Anayasa güvencesi altında bulunan
Tüm insanlık uygarlık haklarından
Özgürlüklerden mutluluklardan
Yoksun kalışının gerçek nedenini
Daha başka çıkar yolu var mı bunun
Çekiyorum restimi

Haksızlığa zorbalığa
Minareye hazırlanan kılıfa
Eveleme geveleme develemeye
Kara ele kara düşünceye
Daha neyisi var mı bunun
Çekiyorum restimi

Çünkü çürük çünkü köksüz
Bilisizlik temeline oturanlar
Şunu iyi bilsinler ki
Bilisizlik temeline oturanlar
Bilisizlik dipsiz kör bir kuyu
Kendileri düşecek bu kuyuya er geç
Daha aydınlık yarınlar için
Çekiyorum restimi.

Haşim KANAR

EZENLER EZİLENLER

Olmasın olsun bu insanlık
Çarık dağlarını aşım

Bürücek, Namrun yaylası
Hava su, çam kokusu
Gödelek, gödelek ağalar
Ne âlemler yaptılar!

Çukurova ılgım salgım
Ağalarda tapusuz tarlalar
Kök söken, divan duran
Emmioğlular, dayıoğlular!...

Ne kadar da ezilmişler
İrgatikta, dutmalıkta
Bizim köylü alacağı da
Beni görünce ağlaştılar!...

Nebi DADALOĞLU

Desen: Balaban

Çıkılmaz Sokak

İBRAHİM YILDIZ

Çevre sendikacılığı, işçi sorunlarını çözümlenmekten çok uzaktır; çünkü bu tip sendikal hareketlerin sonucu bir çıkılmaz sokakta boğulur kalır. Bir bakıma çevre sendikacılığı özlemini duyanlar, işçi ve işçi sorunlarını ya bilmiyorlar ya da işçi düşmanlarının küçük çıkarları uğruna, maşalık görevini yapıyorlar demektir. Oysaki işçinin kaderi nerde olursa olsun aynıdır ve aynı baskı altında tutulmak istenmektedir. İşçinin uyanmasından korkan ve yıllar yılı işçi sınıfının ezilmesi için elinden gelen her kötülüğü yapan hödük bir azınlığın, bir gün bütün onunları bozulacak işçilere katmerli düşmanlık eden çıkarıcı hödükler de elbette o zaman girecek delik arayacaklardır; çünkü çevre sendikacılığı uydurması ile işçi yi her hareketinde bölen bu kurnaz, onursuz, bilinçsiz, kişilerin yüzündeki maske elbette bir gün, yine işçilerin bilinçli karakterleri karşısında yere düşecektir. Bu maske yere düştüğü zaman yüzleri, gözleri sapsarı olan bir takım insanlar göreceksiniz, bunlar kendi çıkarlarından başka hiç bir şey bilmeyen sarı sendikacılar dır. Kendileri de işçi oldukları halde, işçi haklarını her zaman baltalayan ve işçi topluluğunu her zaman çıkılmaz sokaklara götüren bilinçsiz, çıkarıcı budalalardır bunlar.

Bugün Türk işçileri, işçi düşmanlarını tanımak, haklı savaşını kazanabilmek için, bunları yoketmek zorundadır. Sarı sendikacılar denilen işçi düşmanlarını bilinçsiz işçi çevrelerinde ortaya çıkarılması, toplum önünde maskelerinin düşürülmesi çok zor bir iştir. Bir bakıma bu zorluğu yenmek her kişinin yapabileceği bir iş değildir. Sarı sendikacıları seçmek, tutup kolundan ortaya, toplum karşısına çıkarmak bile bu kadar zor olduğuna göre; işçiler bunlardan nasıl kurtulacak ve yaşama savaşını nasıl kazanacaktır? Bugün Türk işçisi bu çok karışık sorulara çözüm yolu bulmak zorunda olduğunu derinden derine duymalıdır. Bunu kavrayan işçi; kendisine ve bütün işçilere kötülük edenleri çok çabuk bulacak, onların kirli sarı yüzlerini çok çabuk topluma gösterecektir.

İşçinin düşmanı olan bu hödüklerden kurtulmak için çözümlenmesi gereken sorunların başında işçilerin sınıf bilincini kazanması

başta gelmektedir. Kendi sınıfının bilincine varan işçiler, kişilik kazanmış olacaktır. Kişilik kazanan işçiler ise kendi çıkarlarından çok toplumun yararlarını düşünür; toplumun yararlarını düşünen bir kişinin yapacağı ve savunacağı ve isteyeceği konular şunlardır: Anayasanın tamamına işlemesi, kanun devleti düzeninin yerleşmesi yabancı ve yerli emperyalistlerin karşısına dikilecek cesareti kendisine kazandırması, ülkemizin endüstri ve ekonomik sorunlarının sosyal adalet ilkelerine uygun şekilde çözümlenmesi için bütün gücünü harcaması, işsizliğin ortadan kaldırılması, sosyal sigortaların işler hale getirilmesi... Bütün bunların işçilerin yararına bir sonuca varabilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisine işçi temsilcilerinin sokulması gerekmektedir.

Bugün Türk işçileri, kendi sorunlarını ve toplum sorunlarını kavrayarak bilince varamadıkları için politik ve sarı sendika oyunları ile oyalanmakta ve işçi hareketleri türlü dalaverele bir çıkılmaz sokakta durdurulmaktadır. Görülen gerçek bu olduğuna göre işçiler ne yapmalıdır? Bu soruya her işçi kendi kafasına göre cevap bulacak bir bilinci kazanmalı, işçiden yana olan sendika örgütlerinde bir ve beraberliklerini kurarak, her alanda kendi ağırlıklarını ortaya koymalıdır. Bu bir vatan borcu, bu bir ülke borcu, bu bir uygarlık borcudur. Ülkemizin kalkınmasının altın anahtarı çalışan, alın teri döken namuslu Türk işçilerinin elindedir. Büyük Atatürk'ün «Ey Türk gençliği» diye hitap ettiği insanlar; ordusuyla, üniversite gençliği ile, köylüsü ve işçisiyle, işte bu çalışan insanlardır ve bunların hepsi namuslu Türk toplumunu teşkil eder. İşçilerin bu bilince varması çıkılmaz sokak duvarlarını devirmek için yeter de artar bile...

YENİ SÖMÜRGEÇİLİK AÇISINDAN GIDA EMPERYALİZMİ

Y a z a n
DOÇ. DR. OSMAN N. KOÇTÜRK

Bütün yurtsever aydınların okuması gerekli kitap. Amerikan gıda yardımının içyüzü.
Fiatı : 5 Lira

Bütün kitapçılarda arayınız.

TOPLUM YAYINEVİ
P. K. 176 — ANKARA

Sorunlarımız Ve Çözüm Yolu

Yazan
Doç. Dr.
OSMAN N. KOÇTÜRK

Sayırsız sorunları olan Türkiye'de işlerin ne su retle yürütüldüğünü hep biliyoruz. Partiler, sendikalar, dernekler, seçimle iş başına gelen ve çok zaman bilimsel formasyonu olmayan bir veya birkaç kişinin peşine takılarak önemli konularda kararlara varmakta ve ortam bulabilirlerse bunu uygulamaktadırlar. Oysa ki 6 Ocak 1967 günü akşamı Ankara Radyosunda yapılan bir yayından, başkan Johnson'un Vietnam politikasını tenkit eden bir muhalif partinin, bu parti adına bir ihtisas organizasyonu gibi vazife gören «Kırmızı Heyeti»nin görüşlerine uyarak eleştirme yaptığını ve savaşın tekniğine ilişkin tenkitlerde bulunduğunu duyduk. Bize kalırsa ileri toplumlara ileri ve geri kalmışları da daha geri bir ortama itekleyen işte bu tutumdur.

İktidar ve muhalefet partileri ile, yüz binlerce işçinin kanuni haklarını korumak ve başkaca hükümetleri uyarak topluma yön vermek gibi önemli görevler yüklenmiş olan sendikalar ile bu sendikaların birleştirildiği konfederasyonlarımız henüz böylesine etkili bir ihtisas örgütünden mahrum bulunuyorlar. Türkiye'de artık yüzeyde söylenecek bütün sözler söylenmiş, şiirler yazılmış, nutuklar atılmış, kimin ne olduğu ve ne istediği de anlaşılmıştır.

Yeni Anayasa ile iyice yerleştiğine inanmak istediğimiz demokratik düzen içinde bundan sonrası için kişiler ile gurupların gerçek vatanseverliği Türk toplumuna yaptıkları ve yapacakları gerçek hizmetlerle belli olacaktır. Bu hizmetin yapılma şekli de sert ve yıpratıcı tenkitlerden, imalı sözler ve yıkıcı çatışmalardan çok sayıp tüketemeyeceğimiz binlerce yurt sorununa çare bulmak ve bunun uygulayıcısı veya takipçisi olmakla mümkün olabilecektir. Amma biz henüz bu ortama girememiş bulunuyoruz. Sansasyonel düzeyde yapılan tenkitler kadar, savunma amacı ile ortaya atılan fikirler de sathi olmaktan kurtulamıyor. Bütün kuruluşlarımız savunma ve çatışma düzeyine göre teşkilatlanmışlardır.

Ekseri Sendika merkezlerinde başkanın en yakın yardımcısı hukuk müşaviri, en çok ilgilendiği konu da işçinin geliri ve işçi sigortalarıdır.

Ekonomik alanda tedbirler almak, tenkitlerimizi bilinçli bir ortama oturtarak, savunmaları da bu açıdan değerlendirmek alışkanlığı siyasi partilere bile mal olmamış medeni bir gerektir.

İktidar ve muhalefet partilerinin seçim beyannameleri ile programları birkaç politikacının bir araya getirdiği toparlak sözlerden ibaret olduğu için, günler ve hattâ yıllar bize yıkıcı bir hayal kırıklığından başka birşey getirmiyor. Oysa yanımızdaki veya karşıımızdaki toplumlar «politikacı—bilim adamı» koalisyonu halinde çalışmakta ve bilim adamlarının buldukları alternatifler politik düzeyde tercih edilip tartışılmaktadır.

Bakanlıklarda bakanın mucibi her konuda en son söz ve uygulamaya intikal edecek son işaretidir. Sendikalarda başkan ile birkaç yardımcısı aynı şekilde iş görürler Türkiye'de danışmanlık müessesesi işe yaramayan veya pasif duruma getirilmek istenen kişilerin kızığa çekildiği bir boş makam iskemlesi olarak

Öykü gibi

YALANCI

MEHMET ARDIÇ

Mikrofonu sıkı sıkıya sarılmış; içinden geçirdiği tatlı hayallerle kocaman ağzını daha da kocaman açıp, kükredikçe kükrüyor ve aklı sıra avını iyi yakaladığını saıyordu. «Milliyetçi ve vatansever Karabük işçisi» diyordu.. «ben sizleri iyi tanırım, sizler vatanızı ve dininizi her şeyden üstün tutan, şuurlu insanlarsınız.» Gerçi kimse çıkıp bu lâfın terisini söylememişti, fakat onun bilgi dağarcığında bu ve buna benzer sözcüklerden başka diyecek bir bilgi yoktu ve devam ediyordu: «bu iman ve inanç sayesinde ki, yirmi iki üniversite mezunu arasından sıyrılıp çalışma komisyonuna başkan oldum...» Coştuğu coşuyor, «ben her şeyimle sizlerin emrine amadeyim, benim kendim için bir mücadele yok, gelin hep beraber olalım, el ele verelim,

kabul edilmektedir. Herkesin herşeyi bilemeyeceği bir Dünya'da güç koşullar içinde yaşıyor, danışma müessesesini de alabildiğine küçük görüyoruz.

Biz böyle davranırken Amerika'da bir parti gurubunun eleştirisini bir uzmanlar gurubunun görüşlerine dayadığını duymak ciddi en çok düşündürücü bir olaydır. Artık bu başı boş çalışma düzenini milletçe terketmeli ve bilimi hizmete sokmaya çalışmalıyız. Büyük Atatürk «Hayatta En Hakiki Mürşit İlimdir» derken bize bunu ifade etmek istemişti. Biz ise onun ölümünün üzerinden 25 yıl aşkın bir süre geçtikten sonra bile eski tutumumuzu terkedememiş ve geleceğimizi ne derece bilinçli olduğu malûmumuz olmayan kişilerin insiyatifine terketmiş bulunuyoruz. Demokrasilerde son söz seçimle iş başına gelmiş olanındır. Bu kişiler veya guruplar yetkilerini kullanırlarken tarihi bir sorumluluk altına girmiş olurlar. Fakat bunları aydınlatacak ve ışık tutacak, kendilerine çözüm yollarını çeşitli alternatifler halinde sunmakla mükellef başımsız ve bilimin haysiyetine saygılı kadrolara lüzum olmadığını iddia edemeyiz.

Türkiye'de bu kadrolar henüz en üst seviyeden en alt düzeye kadar hiç bir kuruluşumuzda faaliyete geçirilmemiştir. Bunlar faaliyete geçirilmedikçe de içinde bulunduğumuz bunaldıktan kurtulacağımızı tahmin etmiyoruz.

solculara karşı savaş açalım..» Bu arada balkonda gerçek milliyetçiler, «yalan» diye bağırınca sinirli sinirli, «yalansa doğruyu gelip söyleyin» deyip demogoji yapıyordu. «Ben yalan söylemem, aslını inkâr eden haramzade, ben bu mevkiye gelinceye kadar çok çarık eskittim» diyordu. Doğrusu bu laf çok hoşuma gitmişti. Demek 32 milyon Türk halkının sıra ile milletvekili olması gerektiği, Milletvekili olmayana çarıktan kurtulmak yoktu, habuki onun solcu diye hücum edip, gelin savaş açalım dediği gerçek milliyetçi ve Türk sosyalistleri, bu fakir milletin ve Türk işçisinin bir an evvel çarıktan ve sefaletten kurtulmasını istiyorlardı ve bütün çabaları da buydu. 8500 işçiden kesilecek aidatları hatırladıkça coşuyordu...

(Sonu S. 4 de)

Büyüklik Kompleksi

(Başararı S. 1 de) bi işçilerin örgütlenerek karşlarına çıkmalarına da tahammül edememektedirler. Bütün amaçları az ücretle çok kazanmak ilkesi, işçiyi arzu ettiği şekilde çalıştırmak, arzu ettiği zaman hesabını kesmek, istediği ücreti vermek, her istediğini yaptırmak ve hiç ama hiç bir emrine karşı gelmemek gibi büyüklik kompleksi içinde emekçinin sermayenin buyruğu altına girmesine çalışmaktır. Emekçinin, sermayenin buyruğu altına girmesi ahlâki ve ekonomik köleliğin doğması olur. Ahlâki ve ekonomik köleliğin doğması toplumda büyük dengesizlik yaratır, dengesiz bir toplumda huzur olmaz ve huzursuz toplumun da verimi düşük olurki işveren de bundan zarar görür. Devlet sektöründe ise; işveren veya işveren vekili, toplu sözleşmede işçiyi eşit şartlarla, hattâ kendilerinden daha kuvvetli bir şekilde pazarlığa oturmaya hazmedememektedirler. Nasıl olur da bunca sene tahsil gören beyefendiler, emrinde çalışan işçilerle aynı masaya oturur. Hal böyle olmayıp sendikalar isteklerini rica etseler belkide isteklerinden çok fazlasını verecekler. Fakat yukarıda bahsettiğimiz sebebi bir türlü kabul edemiyerek hırçınlaşmaktadırlar. Bir bakıma bu beyefendilere de hak vermek gerek; Çünkü se-

nelerce sendikaların ricâlıktan öteye gidememeleri, kişilikten nasibi olmayan sarı sendikacıların tutumları, işçilere layık olduğu değeri veridirememişlerdir.

İşçilerin gerçek sendikalarında bilinçli şekilde toplanmasından çekinen işverenler bu gücü parçalamak için devamlı çaba harcamaktadırlar. Bu çabalarında da maalesef bazı işçileri maşa olarak kullandıkları görülmektedir. En açık örneği ise son zamanlarda çok sıklaşan ikinci kuruluşlardır.

İşverenlerin bu tutumları kim ne derse desin bir sınıf mücadelesi yaratmaktadır ki, bu da yasalarımızla çelişmektedir. Aslında gerçek işçi sendikalarının görevi, işçileri bilinçli bir şekilde yetiştirmek olduğu kadar, işverenlere de istih-salde emeğin değerini kabul ettirerek, elele vererek çok çalışmak ve beraberce çok kazanmayı sağlamaktır.

Hal böyle iken işverenler, yukarıda saydığımız komplekslerine devam ederlerse, kazanıyor görünmelerine rağmen, aslında kaybediyorlar demektir. İşçiler ise; kendilerini yetiştirmezler, kimlerin kendilerinin yanında, kimlerin karşısında olduğunu bilmezlerse şüphesiz kayıpları çok olacaktır. Bu kayıpları kendilerini yetiştirip gerçek sendikalarda toplanana kadar devam edecektir.

Yararlı Yayınlar

(Başararı Sayfa 2 de) tutmak istiyen kimsedir. Burjuva sorunu da: «Olmak ile sahip olmak arasındaki ilişkiler sorunudur.» Yani burjuva «ne olduğu ile değil, sahip olduğu şeyle tanımlanabilir.» Burjuva için her şeyin ölçüsü paradır. Buysa, Bakunin'in dediği gibi «bütün erdemlerin hayata geçmesi için sayılmasıdır: Paran varsa, ne denli namusuz aptal olursan ol, bütün haklara sahipsin. Paran yoksa, kişisel niteliklerin ne olursa olsun, beş para etmezsin.»

İşte bizim burjuva özlemcilerinin dünya görüşü burda başlayıp burda bitmektedir.

Batı dünyasında, bu kanıt bütün gücüne rağmen, burjuva egemenliğini kurmaya yetmemiş, para yanın da zekânın ve kültürün de gelişip üstünlük kazanmasına önem verilmiştir. Bizde ise, zekâdan yana inanılmayacak kadar yoksul, kültüresiz, kendi çıkarından başka bir şey düşünmeyen tam anlamıyla hödük bir zenginler azınlığı türemiştir. Bunlar, devlet işlerine, kültür işlerine el atmakta ve onarılmaz aşağılık duygusu içinde düşünce özgürlüğünü yok etmeye çalışmaktadırlar.

Bu işi ne ölçüde başarmaları bilinemez. Bilinen birşey varsa o da, bu insanların kendi kuyularını kazarken, Türkiye'nin de kuyusunu kazdıklarıdır.]

İşte ülkemiz ve Türk halkının kaderi, 1967 yılının ilk aylarında da bu çizgi üzerindedir. Halk okumazsa, işçi okumazsa kim aydınlığa çıkaracak bizi, kim göz kapaklarımızı gerçeklere açacak? Bu antolojiyi alıp da okuduktan sonra siz de bu soruları kendi kendinize soracaksınız. Ve kitabı bir kez daha, bir kez daha okumadan, arkadaşlarınıza okutmaktan edemeyeceksiniz; çünkü bu kitap işçiden yana, halktan yana, haktan yana ve haklıdan yana...

DÜNYADA VE TÜRKİYEDE İŞÇİ SINIFININ DOĞUŞU

Kemal Sütker'in hazırladığı bu kitap Memet yayınlarının 1967 yılı ilk yapıtı olup, fiyatı 4 liradır. İsteme yeri: Memet yayınları P.K. 26 Bayazit — İstanbul

Sosyal konulara eğilen her aydının, her işçinin ve her sendikacının yüzde yüz okuması gereken ilk temel kitap.

Özellikle bütün işçilerimizin anlayacağı bir dille yazılmış olan bu kitabı, okularımıza tavsiye ederiz.

YARDIMSEVER KARDEŞLER

Sizlere Toroslar üzerindeki fakir bir dağ köyü olan Kongul'dan sesleniyorum. Türkiye'de en çok buğday yetiştiren il Konya olduğu halde, Konya ili-ne bağlı Hadim ilçesi Kongul köyü halkı, bulgurluk buğdayını dahi satın almaktadır.

İlkokuldan sonra okuyamayan köy gençlerinin okuma arzularını okul kitaplığı tatmin edememektedir. Genç neslin okuma arzularını gidermek amacıyla köyümüzde halkla birlik bir okuma odası kurduk. Fakat içine koyacak kitap bulamamaktayız. Yardımlarınızla meydana gelecek bu kitaplıkta genç dimağların harıl harıl okuduklarını görür gibi oluyoruz. Yapılacak maddi yardımların Hadim Ziraat Bankası 1551 Numaralı hesaba, gönderilecek kitapların da aşağıdaki adrese gönderilmesini saygularımızla arz ederiz.

Kongul Köyü İlkokul Öğretmenleri
Necati Uyar Cemal Kapıcı
HADİM/KONYA

TOPLUM YAYINEVİ'nin İKİ YENİ KİTABI

★ ÇİN DEVRİMİ VE SONRASI

S. J. BRIEUX

Çin halkını ve Çin Kurtuluş Savaşını anlatan tek kitap. 6 lira.

★ KADIN VE SOSYALİZM

August Bebel'in bu eşsiz kitabının ikinci ve son cildi de çıkmıştır. Çeviren: Sabiha Zekeriya. Bu ciltte ayrıca: Türkiye'de Kadın Sorunu. adlı bir inceleme var. Yazan: Evinç Dinçer. 1. cilt: 5 lira, 2. cilt: 7,5 lira. Bütün kitapçılarda arayınız.

TOPLUM YAYINEVİ
P. K. 176 — ANKARA

Başyazı

Kim Kimden Yana

(Başararı S. 1 de) timle olur, cesaretle olur mücadele ile olur. Bu mücadelede herkes kendini sorumlu ve vazifeli bilmediği, haksızlıklara karşı cesaretle karşı çıkmadığı müddetçe ezilmeye ve köle muamelesi görüp kapitalist yöneticiler tarafından sömürülmeye mahkumdurlar.

Bir memlekette milli gelirler onda biri yani 5 milyar lirası sayıları 5 bin kişiye aşmayan büyük sömürücüler tarafından bölüşülürken (Ortalama milli gelirden payları senede bir milyon lira eder).

İstihsalın ana unsuru o-

lan işçilerin ve köylülerin milli gelirden payı ortalama olarak bin lirayı geçmemesine rağmen ezilen sınıf bu açık haksızlığa karşı sesini çıkarmaz; bir de kendilerini sömüren bu zümreye oy verir kendini idare ettirmek isterse bu düpedüz boynunu cellâda uzatmaktadır ki, ipi kendi eliyle boynuna geçirdikten sonra bütün sızlanmalar ve feryatlar boşunadır artık kurtuluş yok. Bunun mücadelesini önceden yapıp cellâda teslim olmamak gerekirdi. Meşhur sözdür: (Dâvası uğruna ölmeyi bilmeyenin yaşama ya hakkı yoktur.)

SENDİKA — Fikir ve Sanat Gazetesi

Sahibi : Türkiye Maden - İş Sendikası Karabük Bölge Merkez Şubesi adına : Nuri Kara
Basın ve Yayın Müdürü : Mithat Yaban
Yazı İşleri Müdürleri : Ömer Taşdemir - İbrahim Yıldız
Yönetim Yeri : Hürriyet Caddesi, No: 86, Maden - İş Sendikası, Karabük
Dizgi ve Baskı : Balkanoğlu Matbaacılık Ltd. Şti. Ankara